भूतोपहतचित्तेव ग्रहाविष्टेव ॥ कुशलाः सर्वव्याधिनिवारणकुशलाः ॥ अभितुष्टाः मत्कृतसत्कारैरितिशेषः ॥ ३० ॥ व्याधिमाचक्ष्व व्याधिकृतंचेच्छयनमितिशेषः ॥ प्रियं कार्यं कर्तव्यमितिमनसिवर्ततेइतिशेषः ॥ विप्रियंकृतं तवयस्यअप्रियंकर्तव्यत्वेन तव मनसिवर्ततेइतिशेषः ॥ ३१ ॥ पक्षद्वयनिमित्तोपि क्रोधोमास्त्वित्याह ॥ कःप्रियमिति त्वत्प्रियोदरिद्रइतिशेषः ॥ अप्रियंलभतां त्वद्विप्रियकारीतिशेषः ॥ मारौत्सीः ॥ आत्मनोऽभिप्रायंरुद्धं गुप्तंमाकार्षीरित्यर्थः ॥ संपरिशोषणं कायस्येतिशेषः ॥ ३२ ॥ तदेव

भूतोपहतचित्तेवममचित्तप्रमाथिनि॥ संतिमेकुशलावैद्यास्त्वभितुष्टाश्चसर्वशः॥ ३०॥ सुखितांत्वांकरिष्यंतिव्याधिमाचक्ष्वभामिनि॥ कस्यवापिप्रियंकार्यंकेनवाविप्रियंकृतं ॥ ३१ ॥ कःप्रियंलभतामद्यकोवासुमहदप्रियं॥ मारौत्सीर्माचकार्षीस्त्वंदेविसंपरिशोषणं॥ ३२ ॥ अवध्योवध्यतांकोवावध्यःकोवाविमुच्यतां॥ दरिद्रःकोभवेदाढ्योद्रव्यवान्वाप्यकिंचनः॥ ३३॥ अहंचहिमदीयाश्चसर्वेतववशानुगाः॥ नतेकंचिदभिप्रायंव्याहंतुमहमुत्सहे ॥ ३४ ॥ आत्मनोजीवितेनापिब्रूहियन्मनसिस्थितं॥ बलमात्मनिजानंतीनमांशंकितुमर्हसि॥३५॥ करिष्यामितवप्रीतिंसुकृतेनापितेशपे॥ यावदावर्ततेचक्रंतावतीमेवसुंधरा॥ ३६॥ द्राविडाःसिंधुसौवीराःसौराष्ट्रादक्षिणापथाः॥ वंगांगमगधामत्स्याःसमृद्धाःकाशिकोसलाः॥ ३७॥ तत्रजातंचद्रुद्रव्यंधनधान्यमजाविकं ॥ततोवृणीष्वकैकेयियद्यत्त्वंमनसेच्छसि॥ ३८॥ किमायासेनतेभीरुउत्तिष्ठोत्तिष्ठशोभने॥ तत्त्वंमेब्रूहिकैकेयीयतस्तेभयमागतं॥ ३९॥ प्रपंचयति ॥ अवध्यइत्यादि ॥ ३३ ॥ आत्मनोजीवितेनहेतुनापि तेकंचिदभिप्रायं तद्विषयं व्याहंतुंनोत्सहेऽतोमनसि यत्स्थितं तद्विषयेच्छास्ति तद्ब्रूहि ॥ आत्मनि स्वस्मिन्बलं मत्प्रेमरूपं जानंती॥ अयंमदुक्तंकरिष्यतिनवेति मांशंकितुंनार्हसि ॥३४॥ ३५ ॥ सुकृतेनापि स्वपुण्येनापि ते तव शपे शपथंददामि॥ यदित्वदुक्तंनकुर्यां तर्हिसर्वंसुकृतं मेवृथेतिशपथंददामीत्यर्थः ॥ अथात्मनि दुष्करसंपादनसामर्थ्यंदर्शयति ॥ यावदिति चक्रं सूर्यमंडलं आवर्तते प्रकाशयति तावतीसर्वापिवसुंधरा मे मदधीना ॥ ३६ ॥ द्राविडसिंध्वादयोदेशाःसर्वेमदधीनाएव ॥ ३७ ॥ अतस्तत्रेत्यादि ॥ तत्रजातंद्रव्यमपि मदधीनमेव ॥ ३८ ॥ ३९ ॥